

РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ДЕКІЛЬКА ТЕЗ ПРО СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ

Стаття присвячена актуальній проблемі – реформуванню адміністративного права України. Розглядаються питання сутності його змісту та характеристика перших кроків цього процесу. Пропонуються власні оригінальні підходи вирішення важливих проблем теорії адміністративного права.

Ключові слова: адміністративне право України, людина-суспільство-держава, перезавантаження реформування адміністративного права, людиноцентризм, сутність і призначення, стратегічна мета і завдання адміністративного права.

**Курінний Євген
Володимирович,**

доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту вивчення проблем злочинності Національної академії правових наук України

Початком реальних кроків щодо оновлення адміністративного права України можна вважати проведення у Яремчі 18–21 червня 1998 року першої науково-теоретичної конференції «Адміністративне право: сучасний стан і напрямки реформування». Саме на цьому поважному науковому форумі було вперше порушено питання необхідності проведення системних трансформаційних змін, спрямованих на інтенсифікацію розвитку даної галузі права в нових суспільно-політичних умовах.

На жаль, можна констатувати, що достатньо тривалий процес реформування українського адміністративного права в останні 3–4 роки фактично перейшов на «холості оберти», не продукуючи при цьому помітних оригінальних науково значимих результатів. Зважаючи на це, сподівання на максимальний позитивний результат щодо розкриття потенціалу цієї галузі права можуть бути виправдані за умов обмеження стереотипного світосприйняття і мислення та застосування неординарних підходів під час вирішення цієї важливої соціальної проблеми.

Тому на розсуд читача пропонується низка розширених тез стосовно необхідності та сутності перезавантаження процесу реформування адміністративного права України.

Теза перша. Розпочатий у 90-х роках ХХ ст. процес оновлення українського адміністративного

права, попри певні успіхи, отримані на його початку, не дав очікуваних стратегічних результатів і тому потребує свого «перезавантаження» на принципово нових засадах.

За останні двадцять років представниками української адміністративно-правової науки проведено багато різнопланових досліджень, пов'язаних з такими важливими проблемами адміністративного права як: державне управління та контроль; організація та функціонування органів виконавчої влади та виконавчих органів місцевого самоврядування, адміністративна юстиція та адміністративне судочинство; адміністративний примус та відповідальність; державна служба та служба в органах місцевого самоврядування, тощо. Серед значного масиву наукових напрацювань особливо хотілося б відзначити ключове значення робіт двох видатних українських учених-адміністративістів – І. П. Голосніченка, котрий першим наголосив на пріоритетності забезпечення прав та свобод людини у державному управлінні і обґрунтував поліструктурність предмета адміністративного права України [1], та В. Б. Авер'янова, якому належить беззаперечна роль головного ідеолога процесу оновлення українського адміністративного права останніх років. Саме останнім вироблені доктринальні аспекти реформування цієї галузі права [2], більшість з яких були використані під час підготовки проекту Концепції реформи адміністративного права України [3] і слугували теоретичним підґрунтям затвердженої Указом Президента

України Концепції адміністративної реформи в Україні [4], а також запропоновані концептуальні позиції нової доктрини українського адміністративного права, що базується на принципово новій ідеології «людиноцентризму» [5]. З огляду на вагомість цієї новації, згадану працю можна вважати спробою надати новій динаміці раніш розпочатому процесу реформування адміністративного права України на основі перспективної та випробуваної практикою соціального буття розвинутих європейських цивілізацій ідеології. Іншими словами, це був свого роду початок перезавантаження призупиненого з різних причин (насамперед з причини неналежної підготовленості) оновлення українського адміністративного права.

***Теза друга.* Правильність обраної людиноцентристської стратегії реформування адміністративного права України підтверджується багаторічним досвідом більшості європейських країн і не потребує вироблення своєї принципової альтернативи, навпаки, необхідно продовжити розпочате В. Б. Авер'яновим «перезавантаження», розвиваючи та поглиблюючи відповідний творчий пошук з урахуванням особливостей української сучасності.**

Перезавантаження реформування адміністративного права України – це нова спроба досягти поставленої раніш мети на підставі висновку про непридатність та застарілість застосованих до того підходів у цьому системному заході та пропозиція продовжити процес оновлення, використовуючи принципово нову

теоретичну парадигму, якою можна вважати ідеологію людиноцентризму.

Саме така ідеологія повинна відіграти роль того засадничого та відправного елемента, завдяки якому фактично призупинений процес реформування українського адміністративного права може набути такої давно очікуваної інтелектуальної креативності у виробленні стратегії та алгоритму дій щодо подальшого оновлення.

Цей підхід спонукатиме до двовимірної вивчення відповідного адміністративно-правового масиву (за схемою «інтереси людини» – «інтереси держави»), що є очевидним кроком уперед у порівнянні з пострадянським державоцентризмом, коли відповідна теорія формувалася лише крізь призму монопольності категорії «державного управління», зміст якої визначався спочатку політикою КПРС, а після 1991 року – інтересами правлячих українських «еліт».

Вибір людиноцентризму можна вважати цілком логічним та законним з огляду на Конституцію України, де людина проголошується найвищою соціальною цінністю, та систематичними запевненнями керівництва держави у відданості демократичним загальноєвропейським цінностям.

Однак, як засвідчила соціальна практика України, існують суттєві перешкоди у запровадженні людиноцентристської ідеології як у діяльності державного апарату взагалі, так і у процесі формування нової теорії адміністративного права України зокрема.

Теза третя. Зважаючи на сучасний рівень розвитку Української

держави, використання людиноцентристської ідеології у чистому (рафінованому) вигляді є мало-перспективним, тому пропонується оновлення адміністративного права України проводити у тривимірній системі соціальних координат – «людина», «суспільство», «держава».

Для успішного запровадження людиноцентризму у соціальному житті будь-якого державного утворення необхідно щонайменше два вагомих чинника – потужні та дієві інститути громадянського суспільства та правової держави. Поки в Україні не з'являться реальні підстави для твердження щодо наявності як першого, так і другого, доти наміри про використання людиноцентристської ідеології залишаться тільки намірами.

Як переконає вітчизняний суспільний досвід, дія даної ідеології без відповідної «захисної оболонки» від впливу держави «дикого капіталізму» тільки спотворює та дискредитує її, переважно забезпечуючи лише вибіркового формату реалізації відповідних благ для дуже обмеженого числа громадян (передусім тих, які мають безпосереднє відношення до так званих «еліт»). Тому тільки належність або наближеність до касти «обраних» уможливорює більш-менш повну та своєчасну реалізацію конкретного права у будь-якій соціальній сфері, тим самим підтверджуючи обмеженість дії ідеології людиноцентризму в теперішніх українських цивілізаційних умовах.

У ролі згаданої «захисної оболонки» передусім виступають громадянське суспільство та домінування

принципу верховенства права в організації та безпосередньому функціонуванні державного апарату (публічних адміністрацій). Від стану розвиненості громадянського суспільства прямо залежить зміст панівної ідеології функціонування державного апарату, яка може забезпечувати або режим сприяння (ознака дії людиноцентризму) або режим перешкод (ознака домінування чиновницького свавілля). Повноцінне громадянське суспільство здатне утворювати та підтримувати на усій державній території ту сприятливу ауру перемоги правди та справедливості, яка у свою чергу є гарантом безперешкодної та постійної дії принципу верховенства права – головного чинника правової держави.

На жаль, у сучасній Україні ми не можемо милуватися таким вишуканим «соціальним пейзажем», у нас, як і раніше, провідним залишається успадкований з часів СРСР принцип «довільного (вибіркового) застосування закону», який за останні 20 років ще більше поглибився в українському соціальному середовищі, сприяючи тим самим подальшому «інфікуванню» громадян вірусами відчаю, байдужості та апатії.

Без універсального, невидимого, але відчутного посередництва громадянського суспільства, «прямі» відносини простої законслухняної людини, пересічного українця, з державою в особі конкретного чиновника є дуже вразливими, бо під час відповідної правореалізації у непоодиноких випадках ці відносини можуть піддаватись потенційній небезпеці обмеження або повного ігнорування

конкретного права (особливо коли у поведінці службовця превалюють прояви невинуватої бюрократичної тяганини або ще гірше – корисливих мотивів).

За таких умов перезавантаження процесу оновлення українського адміністративного права має відбуватися в органічному поєднанні та комплексному вивченні природи взаємин трьох головних соціальних елементів – людини, суспільства та держави, що трансформує людиноцентризм у соціоцентризм – тріумвірат соціальних пріоритетів, які за своєю ієрархічною значимістю мають відповідати вищевикладеній послідовності. Тому соціоцентризм слід сприймати тільки як модифікований та адаптований до сучасних українських реалій вітчизняний варіант людиноцентристської ідеології, за допомогою якого мають вирішуватися складні та специфічні соціальні проблеми нашої держави.

Запропонований тривимірний соціальний формат не тільки сприятиме інтенсивній інтеграції (фактичному вживленню) оновленого українського адміністративного права у сучасні суспільні процеси, а й гарантованому спрямуванню їх у бажане та необхідне русло соціального розвитку.

Теза четверта. Впровадження тривимірної системи соціальних координат при оновленні адміністративного права України актуалізує проблему уточнення визначення суспільної сутності даної галузі, зміст якої походив би від таких ключових категорій як «людина», «суспільство», «держави» та перебував би в органічному

еднанні з ними. Зважаючи на це, а також що адміністративне право відіграє роль домінуючої (провідної) галузі права у процесах нормативно-правового закріплення та реалізації державної (владної) політики у переважній більшості чинних соціальних систем, нова суспільна сутність цієї галузі права полягає у тому, що воно є правом забезпечення державної політики через діяльність публічних адміністрацій (скорочено – право забезпечення державної політики).

За радянських часів адміністративне право визначалося як право державного управління. Так, в одному з останніх підручників з радянського адміністративного права, підготовленого колективом українських учених-адміністративістів за редакцією Р. С. Павловського, предмет радянського адміністративного права складав «широкий комплекс суспільних відносин, що складаються у зв'язку з реалізацією політики КПРС, функцій державного управління, з приводу здійснення широкої та різноманітної виконавчої та розпорядчої діяльності» [7].

В академічному курсі з адміністративного права України до предмета цієї галузі права, окрім відносин державного управління, було запропоновано включати суспільні відносини, що формуються під час: надання різноманітних адміністративних (управлінських) послуг; проходження державної (публічної) служби; реалізації функцій адміністративного судочинства, а також адміністративного примусу, включаючи адміністративну відповідальність, щодо фізичних

і юридичних осіб [8]. Такий підхід остаточно закріпив поліструктурність предмета сучасного українського адміністративного права та фактично сприяв початку своєрідного наукового кастингу на краще корегування визначення суспільної сутності цієї галузі права.

У контексті нової доктрини українського адміністративного права суспільна роль цієї галузі права, на думку В. Б. Авер'янова, вбачається не суто «управлінською», а переважно «обслуговуючою», «публічно-сервісною» [5], а суспільна (соціальна) цінність адміністративного права в сучасному європейському розумінні полягає у тому, що воно виступає основним регулятором гармонійних взаємовідносин між публічною адміністрацією, суб'єктами (органами і посадовими особами) виконавчої влади і місцевого самоврядування та громадянами [9].

Як вже зазначалось, реальність стійких ознак «дикого капіталізму» теперішньої України не сприяє повноцінному впровадженню європейських стандартів людиноцентризму в новій доктрині адміністративного права, а фактично спотворює його справжнє призначення і роль в умовах відсутності повноцінних інститутів громадянського суспільства та правової держави. Тому порушена проблема потребує нових, оригінальних підходів до комплексного розв'язання, а саме запровадження тривимірної системи соціальних координат, крізь призму якої формуватимуться основні аксіологічні характеристики оновленого українського права і зокрема його суспільної сутності.

Зважаючи на це, у ролі згаданої сутності пропонується визначити «забезпечення державної політики», яка є тією консолідуючою категорією, що за певних умов може сприяти необхідній гармонізації відносин між людиною, суспільством та державою. Державна політика є унікальним та універсальним елементом, справжній зміст якого формується державою в процесі правоутворення на основі об'єктивно існуючих суспільних потреб, які у свою чергу акумулюють відповідні потреби та цінності, права і свободи людини-громадянина.

На користь запропонованої новації також виступає те, що переважна більшість суспільних відносин, які виникають під час формування нормативно-правового закріплення та реалізації державної політики, мають адміністративно-правову природу (крім реалізації зовнішньої політики, що підтверджується положеннями Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 1 липня 2010 року [10]) та регулюються за участю органів виконавчої влади, а також, що терміном «державна політика» охоплюються усі різновиди публічно-владної діяльності: державне управління, державне регулювання, комунальне управління, комунальне регулювання, адміністративне судочинство, адміністративно-юрисдикційна діяльність, публічно-сервісна діяльність тощо.

Ми свідомі того, що використання терміна «державна політика» як фундаменту визначення соціальної сутності оновленого адміністративного права не є бездоганим варіантом, бо як і розуміння терміна «державне

управління» (особливо поширене за радянських часів) не обмежується лише змістом предмета даної галузі права, а охоплює складові відносини предметів інших, насамперед так званих «управлінських» галузей права – фінансового, земельного, митного, екологічного, водного, транспортного права тощо. Однак, у теорії права ці правові галузі фактично мають сателітний статус по відношенню до «метропольної» галузі адміністративного права. Крім того, не слід забувати про таку галузь, як міжнародне право України, яку без особливих застережень можна визнати «титальною» у процесах правового забезпечення реалізації зовнішньої державної політики. Аналогічну характеристику можна застосувати і до адміністративно-правової галузі, але вже стосовно до відповідного внутрішнього вектору. Враховуючи зазначене, суспільна сутність оновленого адміністративного права України має визначатись як право «забезпечення державної політики через діяльність публічних адміністрацій».

Теза п'ята. Соціальне призначення (суспільна роль) оновленого українського адміністративного права – здійснення повної та своєчасної адміністративно-правової регламентації нормативно-правового закріплення та реалізації державної політики на основі об'єктивно існуючих суспільних потреб. Стратегічною метою даної галузі права є забезпечення гарантованого поступального суспільного розвитку України та виведення її на найвищий рівень соціальної організації та функціонування,

характерний для розвинутих європейських суспільств.

Запропоноване визначення суспільної ролі оновленого адміністративного права України логічно випливає зі змісту його сутності та пов'язане з динамікою використання інструментарію цієї галузі, що має ґрунтуватися на публічному інтересі, в основі якого завжди повинні бути закладені об'єктивно існуючі суспільні потреби.

Визначення нової сутності українського адміністративного права дозволяє безпосередньо формувати та реалізовувати принципово нову за своїм соціальним спрямуванням та змістом владну політику, що буде позбавлена сучасного кон'юнктурно-популістського партійного посередництва. Бо як свідчить досвід українських реалій, у діяльності численних політичних організацій здебільшого можна спостерігати перевалювання приватно-корпоративного інтересу над об'єктивно існуючими суспільними потребами.

Безсумнівно, сприйняття адміністративного права як права державної політики це суттєве підвищення соціальної планки та відповідних вимог до цієї галузі права. Чи виправданий такий високий рівень функціональних завдань? Здається, що так, бо як свідчить практика, гідної альтернативи адміністративному праву у сфері нормативно-правової регламентації організації та діяльності переважної більшості публічних адміністрацій, на які покладені державно-політичні функції, не існує.

Не ставлячи під сумнів величезне значення конституційно-пра-

вових норм в організації гілок державної влади, слід наголосити, що реально вони визначають лише формат загальної організації, що підтверджується положеннями законів України «Про Кабінет Міністрів України» [11], «Про систему судів України та судоустрій» [12], «Про регламент Верховної Ради України» [13], переважно адміністративно-правовими нормами, якими вже забезпечується безпосередня організація та повсякденне функціонування цих ключових державних інститутів.

Адміністративним-правовим інструментарієм охоплюються усі різновиди «правобуття» – правоутворення та правореалізація. Якщо останній більш-менш має осучаснене науково-теоретичне підґрунтя, то стосовно правоутворення, що охоплює поняття адміністративної правотворчості [14], наука адміністративного права має широке поле для використання затребуваного творчого пошуку. Адже саме під час процесів правоутворення найчастіше відбувається підміна публічних інтересів приватними та кланово-корпоративними, що гарантує для репрезентантів останніх «безпроблемне життя» в умовах подальшої правореалізації.

Закріплення нової суспільної ролі сприятиме позбавленню адміністративного права виконання другорядної ролі у процесах забезпечення формування державної політики. Нова роль для даної галузі права – це нова і значна можливість для неї забезпечити свій подальший розвиток за принципово новим позитивним для соціуму сценарієм, що у перспективі тільки підтвердить визначений для неї висо-

кий статус, вийти на головні об'єкти своєї постійної уваги – людину, суспільство та державу і надалі через належний зміст політики гідно гарантувати відповідне правове супроводження їх життєдіяльності та розвитку.

Максимально повний результат ефективності державної політики можна досягти за умов належно високої цивілізаційної соціальної організації, тому актуалізується проблематика визначення стратегічної мети оновленого адміністративного права.

Враховуючи теперішній стан української держави (насамперед лідерські позиції за рівнем корупції), вітчизняному політичному бомонду та його фактичній похідній – керівним структурам держави немає великого сенсу визначати реальну, чітку та конкретну об'єднуючу зусилля суспільства і держави стратегічну мету, бо навіть тільки її оприлюднення може слугувати реальною загрозою виникнення перспективи залишитися за лаштунками політичного театру. Тому виконання цієї важливої і поки що не виконаної соціальної місії має бути покладена на оновлене адміністративне право.

Запропонована редакція стратегічної мети даної галузі права не претендує на істину в останній інстанції, однак, на мій погляд, вказує на основну причину наших суспільних негараздів – низький рівень організації та функціонування українського суспільства і держави. Парадокс полягає у тому, що такий невтішний результат має здебільшого неприродне штучне походження, підтвердженням тому слугують основні статистичні еконо-

мічні та соціально-культурні характеристики УРСР 1990 року [15].

Формування та досягнення поставленої стратегічної мети є одним з головних тестів на успішність процесу оновлення адміністративного права. Отриманню очікуваних позитивних результатів мають сприяти нова філософія адаптованого до наших реалій людиноцентризму (соціоцентризму) та перехід подальшого розвитку теорії даної галузі права у об'ємний трирівневий соціальний формат, що об'єднує та гармонізує потреби та інтереси людини, держави та суспільства.

Теза шоста. Для досягнення визначеної стратегічної мети адміністративного права необхідно щонайменше вирішити три основні його завдання. Перше – створити реальні умови для повної, всебічної та своєчасної позитивної реалізації (самореалізації) українських громадян у межах території власної держави. Друге – забезпечити прискорення процесів формування та функціонування повноцінного та дієвого (розгалуженої мережі інститутів) громадянського суспільства в Україні. Третє – підготувати оптимальну модель правової держави, складові якої були б спроможні не тільки продукувати затребувану та зрозумілу переважною більшістю громадян державну політику, а й ефективно реалізовувати її.

Зміст наведених завдань впливає з визначеної стратегічної мети оновленого адміністративного права та розширеної системи соціальних координат, у контексті якої має еволюціонувати арсенал його наукового інструментарію.

Проблема створення всебічних умов для реалізації потенціалу особистості ненова, але не втрачає своєї актуальності для України досі. Підтвердженням цих слів є щонайменше чотири етапи еміграції громадян з теренів нашої Батьківщини, а також остаточно не встановлена кількість трудових мігрантів, що коливається у межах кількох мільйонів осіб. Ключовими критеріями реалізації (самореалізації) українських громадян мають стати її позитивність та переважна обмеженість територією власної вітчизни.

Говорячи про позитивність, слід наголосити, що можливість реалізації для людини-громадянина має бути не тільки реальною та доступною, настання її факту повинно бути схвально оцінене суспільством з позицій об'єктивно існуючих потреб у відповідній сфері, де відбувалася реалізація (звісно, не буде вважатися за приклад висока самореалізація злодія у законі, або мільйонні статки державного службовця, нажиті шляхом корупційних схем).

За допомогою принципового оновлення засобів адміністративного права необхідно забезпечити максимальне сприяння позитивній самореалізації людини саме у межах рідної української держави, зрозуміло, це не може бути причиною для створення штучних перешкод та прийняття відповідних заборонних імперативів. Але, на моє переконання, навіть заможна мачуха – чужина ніколи не зможе стати повноцінною заміною бідній батьківщині.

Друге завдання оновленого адміністративного права стосується при-

скорення процесів формування та функціонування повноцінного та дієвого громадянського суспільства в Україні. Відсутність останнього, напевне, є головною причиною майже позаконкурентного перебування наших чиновників на європейських корупційних п'єдесталах. Сучасне українське суспільство розпорошене і не згуртоване загальними проблемами та ідеями щодо їх подолання, а навпаки, штучно розділене, здебільшого за допомогою примітивних маніпуляцій з питань третього рівня пріоритетності. Дуже прикро констатувати цей факт, особливо згадуючи приклади високої самоорганізації та суспільного устрою наших славетних козацьких пращурів, яким вдавалося втілити риси майже патологічної індивідуалізації українця у схеми загальних потреб товариства. Даний приклад не може не надихати і спонукає до створення принципово нових загальних суспільних моделей з використанням окремих призабутих традиційних елементів організації української громади. Вирішення цього завдання, без сумніву, потребуватиме критичного перегляду чинної системи рад та їх виконавчих структур, та оптимального поєднання правового інструментарію оновлених арсеналів адміністративного та конституційного права.

Беззаперечно, успіх у розв'язанні третього завдання залежний від успішного вирішення двох попередніх. Фактичне фіаско заходів реформування державного апарату у пострадянські роки можна пояснювати багатьма причинами. Однією з головних є успадкована від УРСР ало-

гічність функціонування державних інститутів, їх фактична не автономність, а незалежність від суспільства і звичайних громадян, котрі не мають реальних важелів впливу на їх діяльність та механізмів формування влади знизу (проблема організації та проведення місцевих і загальнодержавних виборів – глобальна проблема, що має вирішуватись нормами конституційного права). Запровадивши двадцять років тому демократичні форми і види діяльності, владні мужі не поспішали наповнювати їх таким же демократичним змістом, що поступово був підмінений свавіллям чиновництва, яке цілком дискредитувало і себе, і свій власний професійний цех, а головне – державу.

Можливість відповідно вдосконаленого адміністративно-правового інструментарію безпосередньо забезпечити належну організацію та функціонування інституту державної (публічної) служби на принципово нових засадах соціоцентризму дає привід для стриманого оптимізму та спонукає ще до більшої концентрації творчих зусиль на інтенсифікації розпочатого процесу.

Розглянуті три завдання з огляду на їх органічне поєднання та спрямованість на реалізацію спільної стратегічної мети не можуть вирішуватися окремо одне від одного. Також не буде сприяти їх успішному виконанню існуюча соціально-політична модель «дикого капіталізму», якій має бути протиставлена принципово нова альтернатива у вигляді модерної, такої, що відповідала б об'єктивно існуючим суспільним потребам, «соціальної матриці». Це

й є перспективою наших подальших розвідок у окресленій проблематиці.

Список використаних джерел:

1. Голосніченко І. П. Правова система суверенної України і адміністративне право / І. П. Голосніченко // Право України. – 1992. – № 1. – С. 19–24.

2. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України: доктринальні аспекти реформування / В. Б. Авер'янов // Право України. – 1998. – № 8. – С. 8–13.

3. Концепція реформи адміністративного права України (проект, скорочений варіант). – К., 1998. – 57 с.

4. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22 липня 1998 р. // Офіційний вісник України. – 1998. – № 21. – Ст. 943.

5. Авер'янов В. Б. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції / В. Б. Авер'янов // Право України. – 2006. – № 5. – С. 11–12.

6. Не люди для реформ, а реформи для людей: Послання Президента України Віктора Януковича до Українського народу // Урядовий кур'єр. – 2010. – 5 червня. – С. 4.

7. Советское административное право : учебник / под ред. Р. С. Павловского. – К. : Вища школа, 1986. – 416 с.

8. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. : у 2-х тт. : Т. 1. Заг. частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Вид-во «Юридична думка». – 2004. – 584 с.

9. Авер'янов В. Нагальні завдання формування української доктрини адміністративного права: євроінтеграційний аспект / В. Авер'янов, А. Пухтецька // Актуальні проблеми тлумачення і застосування юридичних норм: збірник ст. міжн. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті проф. П. О. Недбайла. – К., 2008. – С. 86–88.

10. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 р. // Урядовий кур'єр. – 2010. – 1 вересня. – С. 11–13.

11. Про Кабінет міністрів України : Закон України від 7 жовтня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 9. – Ст. 58.

12. Про систему судів України та судоустрій : Закон України від 7 липня 2010 р. // Урядовий кур'єр. – 2010. – 12 серпня. – С. 7–26.

13. Про регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 14–15, № 16–17. – Ст. 133.

14. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України : монографія / Є. В. Курінний. – Д. : Юрид. акад. М-ва внутр. справ; Ліра лтд, 2004. – 340 с.

15. Народное хозяйство СССР в 1990 г. Статистический ежегодник // Финансы и статистика. – 1991 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://publ.lib.ru>.

Куринной Е. В. Реформирование украинского административного права. Несколько тезисов о сущности процесса.

Статья посвящена актуальной проблеме – перезагрузке реформирования административного права Украины. Рассматриваются вопросы его содержания и характеристика первых шагов данного процесса. Предлагаются собственные оригинальные подходы решения важных проблем теории административного права.

Ключевые слова: административное право Украины, человек – общество – государство, перезагрузка реформирования административного права, человекоцентризм, сущность и предназначение, стратегическая цель и задачи административного права.

Kyrinnuy E. V. Reformation of the Ukrainian administrative law. A few theses about the essence of the process.

The article is devoted to an actual problem of resetting the reformation of the administrative law of Ukraine. The questions of the essence of its content and general characteristic of the first steps of the process are covered. Author suggests his own original approaches offering the solutions to the important problems of the administrative law theory.

Keywords: administrative law of Ukraine, human – society – state, reset of the administrative law reformation, human-centrism, essence and purpose, strategic goal and administrative law assignment.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2013